וכמובן שאין אחד יכול להוציא את חבירו בברכת "אשר יצר" אלא אם כן הוא בעצמו התחייב בה, ואף דקי"ל "אף על פי שיצא מוציא", זה דוקא בברכת המצוות, אבל בברכות השבח והנהנין אין אומרים כלל זה (ראה ילקו"י ברכות סימן קסז הלכה מ"ח והלאה). [ע"ע יבי"א ח"ט סי' ג אות ב, ילקו"י עמ' תקט]

כ. מי שאכל דבר שצריך לברך לאחריו ברכה אחרונה "בורא נפשות רבות", וקודם שיברך יצא לנקביו, יברך תחלה ברכת "אשר יצר", ואחר כך יברך "בורא נפשות".

ואפילו אם הטיל מימיו ושכח לברך אשר יצר מיד, ואכל ושתה שיעור שנתחייב בברכה אחרונה, יברך קודם אשר יצר ואחר כך בורא נפשות.

ואם אירע כן בסוף סעודתו קודם שיברך ברכת המזון, יברך ברכת המזון תחלה ואחר כך יברך ברכת "אשר יצר". ומכל מקום אם חושש שמא ישכח לברך ברכת "אשר יצר" אחר ברכת המזון, יקדים ברכת "אשר יצר" לברכת המזון.

והאוכל עוגה ואחר כך הוצרך לנקביו, יברך "מעין שלש" תחלה שלדעת רוב הפוסקים היא מן התורה, ואחר כך יברך "אשר יצר". [הליכו"ע ח"א עמ' מא, וע"ע יבי"א ח"ט סי' צד אות ו]. **ונתבאר** בילקוט יוסף ברכות סימן ר"ז הלכה ט'.

Reciting the blessing for others

It is possible for one person to recite the blessing of *asher yatzar* on behalf of someone else only if he himself is obligated to recite it [after relieving himself]. The halakhic principle that permits one person to recite a blessing on behalf of someone else even though he has already fulfilled his own obligation applies only to blessings recited over mitzvot. It does not apply to blessings of praise or to blessings over physical pleasures. See the *Yalkut Yosef Berakhot English Edition* Vol. I (*Siman* 167, beginning with halakha 48).

Day 28

Asher yatzar* before *bore nefashot

20) If someone ate or drank something that obligates him to recite the blessing of *bore nefashot rabot* and he relieved himself before reciting that blessing, he should now recite the blessing of *asher yatzar* first and then the blessing of *bore nefashot rabot*. Likewise, if someone relieved himself and then ate or drank before reciting the blessing of *asher yatzar*, he must first recite the blessing of *asher yatzar* and then the blessing of *bore nefashot rabot*.

Birkat Hamazon* before *asher yatzar

If someone ate a meal and then relieved himself before reciting *Birkat Hamazon*, he should first recite *Birkat Hamazon* and then the blessing of *asher yatzar*. Nevertheless, if he suspects that he might forget to recite the blessing of *asher yatzar* if he recites *Birkat Hamazon* first, he may recite the blessing of *asher yatzar* first.

Me'en shalosh* before *asher yatzar

If someone ate cake and then relieved himself, he should recite the blessing of *me'en shalosh* first since most *Poskim* ruled that it is a Torah obligation, and then he should recite the blessing of *asher yatzar*. This was explained in *Yalkut Yosef Berakhot English Edition* (Vol. II, 207:9).

כא. ברכות שהן ארוכות קצת, כגון ברכת "אשר יצר", הרי הן כברכות קריאת שמע, שרשאי להפסיק לענות בהן לדברים שבקדושה. [חזו"ע ברכות עמ' פד]. ראה ילקו"י ברכות סוף סימן קפ"ג.

ולכן הנמצא באמצע ברכת אשר יצר, לאחר שהתחיל בתיבות "אשר יצר", ושמע קדיש או קדושה, פוסק ועונה כמו בקריאת שמע וברכותיה. ועונה רק חמשה אמנים ראשונים שבקדיש, ויהא שמיה רבה עד 'יתברך', וקדוש וברוך בלבד.

ואם חתם ברוך אתה ה', ושמע קדיש או קדושה בטרם סיים רופא כל בשר וכו', לא יענה לקדיש ולקדושה. [ילקו"י תקלח]

כב. אונן שעשה צרכיו אינו מברך "אשר יצר", אבל נוטל ידיו. ואף אם המת נקבר תוך שיעור מהלך פרסה מעשיית צרכיו, אין לברך אשר יצר, דספק ברכות להקל. [יבי"א ח"ג סי' כז אות ד ד"ה והנה, ודלא ככה"ח סי' עא ס"ק יא]

כג. הקם בבוקר ומרגיש שצריך מאד לנקביו, אין לו להחמיר על עצמו ולשהות עד שיטול ידיו, אלא יפנה קודם שיטול ידיו, כדי שלא יעבור על איסור בל תשקצו. אך יזהר שלא יגע באבריו במה שאינו הכרחי, עד שיטול ידיו. ואם אינו צריך כל כך לנקביו (שאינו בגדר של בל תשקצו), אם ירצה להחמיר

Interrupting for kaddish

21) The blessing of *asher yatzar* is considered to be a "long blessing" similar to the blessings before and after the *Shema*. Therefore, it is permissible to interrupt the blessing in order to respond to kaddish or *Kedusha*. See the *Yalkut Yosef Berakhot* (Vol. II, at the end of *Siman* 183).

Therefore, if someone was in the middle of reciting the blessing of *asher yatzar* and he suddenly heard people beginning kaddish, he should interrupt to respond the first five Amens of kaddish. He should respond *yehe shemeh rabba* up to and including the word *yitbarakh*. If he heard people saying *Kedusha*, he should respond only the two verses of *Kadosh* and *Barukh*.

If he has already recited the final *Barukh Atta Adonay* and he heard kaddish or *Kedusha* before he had a chance to complete the blessing, he may not interrupt to respond at all.

Rules for an *onen*

22) When someone is an *onen* and he relieves himself, he must wash his hands afterward but he does not recite the blessing of *asher yatzar*. Even if he relieves himself just before the funeral and the deceased is buried less than seventy-two minutes later, he still does not recite the blessing, based on the principle of *safek berakhot lehakel*.

Before *netillat yadayim*

23) If someone wakes up in the morning feeling an urgent need to urinate, he should do so even before performing *netillat yadayim*. If he would postpone relieving himself to perform *netillat yadayim*, he would be guilty of the sin of *bal teshaketzu*. He must take great care in this case not to touch any of his body orifices until after performing *netillat yadayim*.

על עצמו וליטול ידיו קודם שהולך לשירותים, תבא עליו ברכה, ורשאי להחמיר בזה. אבל מעיקר הדין מותר לו לילך לבית הכסא לעשיית צרכיו, רק אחר כך ליטול ידיו שחרית.
וכבר נתבאר לעיל בסימן ד׳ הלכה מ״ג, שמעיקר הדין מותר גם ללבוש את הבגדים קודם הנטילה.
[ילקו״י עמ׳ תקיג]

כד. כבר נתבאר לעיל (סימן ג׳ הלכה ה) שכשניעור בלילה לעשות צרכיו, ודעתו לישון מיד אחר כך, אם בדעתו להמשיך לישון מיד, יטול ידיו לאחר שיצא מהשירותים, ויברך ״אשר יצר״, אך לא יברך ״על נטילת ידים״, שהרי דעתו לחזור ולישון. ובקומו בבוקר יטול ידיו, ויברך ״על נטילת ידים״.

כה. הנפנה לצרכיו ויצא מבית הכסא, וקודם שנטל ידיו שמע קדיש או קדושה, ישפשף ידיו במידי דמנקי, או בבגדו, ויענה אמן וקדושה עם הצבור. וכן היוצא מבית הכסא וטרם שנטל ידיו ראה ברקים או שמע רעמים, יברך הגם שעדיין לא נטל ידיו. וישפשף ידיו במידי דמנקי. [ילקו״י עמ׳ תקיד]

כו. העושה צרכיו ורוצה לאכול, יטול ידיו שתי פעמים, על הראשונה יברך ״אשר יצר״, ועל השניה יברך ״על נטילת ידים״. ובנטילתו הראשונה יטול מהברז בלא כלי (וכמו שנתבאר לעיל שהיוצא מבית

If the urge to urinate is not so great and he would not be guilty of *bal teshaketzu* by postponing for another minute, he may perform *netillat yadayim* first. If he does this, he will receive a special blessing from Heaven. Technically, however, it is permissible for him to urinate before *netillat yadayim* even in this case. As explained above in *Siman* 4:43, it is technically permissible to get dressed before performing *netillat yadayim*.

In the middle of the night

24) As explained above in *Siman* 3:5, if someone wakes up in the middle of the night to relieve himself and he intends to go right back to sleep, he must wash his hands after exiting the restroom and recite the blessing of *asher yatzar*. He should not recite the blessing of *al netillat yadayim* since he intends to go back to sleep immediately. When he gets up in the morning, he must perform *netillat yadayim* and recite the blessing for that mitzvah.

Day 29

Responding to kaddish

25) If someone relieved himself and heard people reciting kaddish or *Kedusha* as he exited the restroom before he had a chance to wash his hands, he should wipe his hands clean on a cloth or some other clean surface and then he may respond to the kaddish or *Kedusha* along with the congregation. Likewise, if someone heard thunder or saw lightning just after exiting the restroom, he should wipe his hands clean and recite the appropriate blessing even though he has not yet washed his hands with water.

Just before a meal

26) If someone relieves himself just before beginning a meal, he should rinse his hands under the faucet without pouring water from a cup on his hands, and recite the blessing of *asher yatzar*. Then, he should perform *netillat yadayim*